

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/46/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2718201790
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2718201790.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatice Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobkyne: Intrum Slovakia s.r.o., Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zastúpenej advokátom: JUDr. Ján Šoltés, Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 37927795, proti žalovanej: K. P., rod. W., nar. XX. Y. XXXX, trvalo bytom O. Z. XXX, t. č. bytom O. M. č. XXX, o zaplatenie 2.647,91 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 13. augusta 2019 č. k. 2Csp/95/2018-91, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti veci samej a v časti trov konania (III., IV. a V. výrok) r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. konanie v časti o zaplatenie sumy 40 eur s prísluňajúcim úrokom zastavil; II. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.691,41 eur spolu s 5,05% p.a. úrokom z omeškania zo sumy 1.731,41 eur od 5.3.2016 do 29.4.2019, zo sumy 1.721,41 eur od 30.4.2019 do 9.5.2019, zo sumy 1.711,41 eur od 10.5.2019 do 27.6.2019, zo sumy 1.701,41 eur od 28.6.2019 do 9.7.2019, zo sumy 1.691,41 eur od 10.7.2019 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; III. vo zvyšku žalobu zamietol; IV. žalobkyni súd priznal náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 30,76 %; s tým, že V. o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 144, § 145, § 146, 180 CSP (zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov); § 497, § 499, § 502 Obch.z. (zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov); § 1 ods. 1 a 2, § 2, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 a 2 ZoSÚ (zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách, v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy); § 52 ods. 1 až 4 O. z. (zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov).

Vecne dôvodil, že pôvodná žalobkyňa - Všeobecná úverová banka, a.s., sa svojou žalobou domáhala, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 2.647,91 eur spolu s prísluňajstvom a k náhrade trov konania. V žalobe uviedla, že žalobkyňa a žalovaný uzatvorili 11.7.2014 zmluvu o pôžičke vo výške 2.658,17 eur na kúpu spotrebného tovaru, ktorého cena bola 2.658,17 eur. Podľa zmluvy o pôžičke mala žalovaná splácať pôžičku v pravidelných 60 mesačných splátkach v sume 77,23 eur a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 4.633,80 eur. Ku dňu podania žaloby žalovaná uhradila sumu 926,76 eur.

Žalobkyňa v podaní doručenom súdu 3.7.2019 uviedla, že žalobu v časti o zaplatenie sumy 30 eur berie späť z dôvodu vykonaných úhrad zo strany žalovanej v sume 10 eur dňa 29.4.2019, 10 eur dňa 9.5.2019 a 10 eur dňa 27.6.2019, v podaní doručenom súdu 7.8.2019 uviedla, že žalobu v časti o zaplatenie sumy 10 eur berie späť z dôvodu vykonaných úhrad zo strany žalovanej v sume 10 eur dňa 9.7.2019. Vzhľadom na dispozitívny úkon žalobkyne súd konanie v časti o zaplatenie sumy 40 eur s prísluňajstvom zastavil.

Žalovaná sa k žalobe písomne nevyjadřila, na pojednávanie v danej veci sa bez predchádzajúceho ospravedlnenia nedostavila.

Súd prvej inštancie zistil skutkový stav veci: Medzi právnou predchodkyňou žalobkyne, spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s. a žalovanou bola 11.7.2014 uzavretá Zmluva o spotrebiteľskom úvere. Žalovaná bola v zmluve identifikovaná rodným číslom a číslom občianskeho preukazu. Žalovanej bola poskytnutá pôžička v sume 2.658,17 eur. Žalovaná sa zaviazala pôžičku splácať v celkovom počte 60 splátok. V zmluve bola uvedená výška ročnej úrokovej sadzby 27,44 %, RPMN 27,44%, priem. RPMN 18,90% a výška mesačnej splátky v sume 77,23 eur. Termín konečnej splatnosti 08/2019. Z prehľadu úhrad a splátok, ktorý doručila žalobkyňa spolu so žalobou súd zistil, že žalovaná na splátkach úveru vykonala do 26.2.2019 úhrady v sume 926,76 eur. Z oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru z 28.2.2016 mal súd preukázané, že právna predchodkyňa žalobkyne oznámila žalovanej, že jej dlh z úverovej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu.

Súd mal za preukázané, že spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. uzatvorila so žalovanou Zmluvu o spotrebiteľskom úvere z 11.7.2014, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy a to konkrétne spotrebiteľského úveru, a preto pri právnom posúdení veci zmluvu posudzoval v zmysle ustanovení ZoSÚ. Vzhľadom k obsahu uzavretej zmluvy medzi účastníkmi súd posúdil podmienky zmluvy v zmysle ustanovení ZoSÚ.

Dôvodil, že na základe predmetnej zmluvy poskytol právny predchodca žalobkyne žalovanej úver vo výške 2.658,17 eur pri úrokovej sadzbe 27,44% ročne, pri RPMN 27,44% a priemernej RPMN za úver 18,90%. Žalovaná sa zaviazala úver splácať formou mesačných splátok v celkovom počte 60 splátok pri výške mesačnej splátky 77,23 eur a termíne konečnej splatnosti 8/2019. Súd posúdil obsah zmluvy o spotrebiteľskom úvere a urobil záver, že neobsahuje všetky náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 ZoSÚ. V prvom rade veriteľ v zmluve o úvere výšku mesačnej splátky určil len jednou sumou 77,23 eur bez jasnej a určitej špecifikácie, aká suma z toho pripadá na istinu, na úroky a iné poplatky tak ako to ukladá ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ. Zákonom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru nie je svojvoľné, ale predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a aby zároveň nebolo možné, aby si veriteľ voči dlžníkovi uplatňoval aj nároky na ktoré nemá právo. V druhom rade súd zistil a urobil záver, že zmluva taktiež neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ, nakoľko neobsahuje dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru bol označený ako 8/2019, čo je údaj neurčitý a nezrozumiteľný, nakoľko to môže byť tak prvý, ako aj posledný deň v mesiaci. V konaní mal súd preukázané, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala presnú špecifikáciu aká suma z mesačnej splátky úveru pripadá na istinu, aká na úroky a iné poplatky a taktiež bol aj neurčitý údaj o konečnej splatnosti úveru. Zmluva o spotrebiteľskom úvere sa z dôvodu absencie zákonom stanovených náležitostí považuje za bezúročnú a bez poplatkov.

Súd mal z vykonaného dokazovania preukázané, že žalovanej bolo z úverovej zmluvy poskytnuté peňažné plnenie v celkovej výške 2.658,17 eur. Žalovaná zaplatila sumu 966,76 eur (sumu 926,76 eur do podania žaloby, sumu 40 eur po podaní žaloby). Nakoľko poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a žalovaná uhradila z poskytnutého úveru sumu 966,76 eur, súd považoval návrh za dôvodný do sumy 1.691,41 eur (2.658,17 eur - 966,76 eur) a v tejto sume i návrhu vyhovel spolu s úrokom z omeškania tak, ako boli postupne vykonávané splátky žalovanou na istinu počas konania. Vo zvyšku súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 255 ods. 1 a 2 a § 262 ods. 1 CSP, vecne dôvodil, že žalobkyňa žiadala priznať sumu 2.647,91 eur a súd jej priznal celkovo sumu 1.691,41 eur, pričom bola úspešná aj v časti späťvzatia návrhu vo výške 40 eur (nakoľko v tejto časti žalovala na začiatku sporu správne), žalobkyňa bola úspešná v 65,38 %, žalovaná bola úspešná v 34,62 %, t.j. čistý úspech žalobkyne bol 30,76 %.

2. Proti tomuto rozsudku v jeho časti zvyškovo zamietajúcej žalobu a v časti trov konania (III., IV. a V.výrok) podala včas odvolanie žalobkyňa, s návrhom na jeho zmenu v napadnutej časti tak, že súd zaviazá žalovanú zaplatiť žalobkyňi sumu 916,50 eur, s úrokom z omeškania vo výške 5,05% p.a. zo sumy 916,50 eur od 5.3.2016 do zaplatenia, to všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a prizná žalobkyňi náhradu trov konania a náhradu trov právneho zastúpenia v plnom rozsahu. Uviedla odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Právny názor súdu I. inštancie, že úver je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu: a) nerozloženia úverových splátok na jej jednotlivé zložky, t. j. splátku istiny, úrokov a poplatkov; b) neuvedenia termínu konečnej splatnosti úveru; nie je správny a je v rozpore s čl. 10 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES ako právne záväzným aktom Európskeho spoločenstva, ktorý má v zmysle čl. 7 ods. 2 Ústavy SR prednosť pred

zákonom a zároveň aj v rozpore s právnym názorom vyjadreným v Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 9.11.2016 v právnej veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová, ktorým sú slovenské súdy viazané. Predmetný rozsudok ako case-law Súdneho dvora Európskej únie predstavuje primárny prameň európskeho práva v kategórii právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie, ktoré podľa článku 7 odsek 2 druhá veta Ústavy SR majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Vyššie uvedený rozsudok Súdneho dvora EÚ je tak právne záväzný aj pre všeobecné súdy SR. Súd I. inštancie bol povinný prihliadať pri svojom rozhodovaní prednostne na tento rozsudok, keďže má prednosť pred zákonom o spotrebiteľských úveroch. Súdny dvor EÚ v rozsudku z 3.2.1977, Benedetti / Munari 52-76 rozhodol, že cieľom rozsudku o prejudiciálnej otázke je vyriešiť právnu otázku, ktorá zaväzuje vnútroštátneho sudcu pokiaľ ide o výklad príslušných ustanovení aktov Spoločenstva. Neaplikovaním týchto základných princípov úniijného práva dospel súd k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ z 9.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová by totiž členské štáty nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré smernica 2008/48/ ES neupravuje. Podľa jej článku 10 ods. 2 písm. i) v spojení s písm. h) zmluva o úvere na dobu určitú nemusí v čase jej uzatvorenia obsahovať presné určenie, aká časť splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť na bežné úroky a poplatky.

Rozloženie splátok v členení na istinu, úrok a poplatky priamo v základných náležitostiach úverovej zmluvy predstavuje rozpor s požiadavkou stručnosti, prehľadnosti, určitosti a zrozumiteľnosti základných náležitostí úverovej zmluvy ako právneho úkonu. Neexistuje racionálny dôvod, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere mala byť už v hlavných zmluvných dojednaniach zložitejšia ako napr. zmluva o úvere uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Súdny dvor Európskej únie v prejudiciálnom konaní C-42/2015 začatom na návrh Okresného súdu Dunajská Streda rozsudkom z 9.11.2016, rozhodol aj o práve členského štátu vnútroštátnou úpravou rozširovať obligatórne náležitosti úverovej zmluvy nad rámec Smernice

2008/48/ES ako aj jeho právo zákonom sankcionovať absenciu niektorej z náležitostí úverovej zmluvy tak, že úver je bezúročný a bez poplatkov.

V prejudiciálnej otázke: Má sa článok 10 ods. 2 písm. i) v spojení s písm. h) Smernice 2008/48/ ES vykladať tak, že zmluva o úvere na dobu určitú, pri ktorej dochádza k splácaniu/amortizácii istiny úveru v rámci jednotlivých splátok, nemusí v čase uzavretia obsahovať presné určenie, aká časť každej jednotlivej splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky (t. j. súčasťou zmluvy nemusí byť presný splátkový kalendár/amortizačná tabuľka), ale že tieto údaje môžu byť obsiahnuté v splátkovom kalendári/amortizačnej tabuľke, ktorú veriteľ predloží dlžníkovi na jeho žiadosť, alebo článok 10 ods. 2 písm. h) zaručuje dlžníkovi dodatočné právo žiadať výpis z amortizačnej tabuľky k určitému konkrétnemu dňu počas trvania zmluvy o úvere, no toto právo nezabavuje zmluvné strany povinnosti, aby rozdelenie jednotlivých plánovaných splátok (splátných podľa zmluvy o úvere počas doby jej trvania) na úhradu istiny a úhradu bežných úrokov a poplatkov bolo obsiahnuté už v samotnej zmluve, a to spôsobom individualizovaným pre danú konkrétnu zmluvu (?).

Súdny dvor EÚ rozhodol, že článok 10 ods. 2 písm. h) a i) smernice stanovuje, že zmluva musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa. Z článku 10 ods. 2 písm. i) a článku 10 ods. 3. uvedenej smernice vyplýva, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Vzhľadom na jasné znenie týchto ustanovení je potrebné konštatovať, že Smernica 2008/48/ ES nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere takýto výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Pokiaľ ide o možnosť členských štátov stanoviť takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave, je dôležité zdôrazniť, že pokiaľ ide o zmluvy patriace do pôsobnosti Smernice 2008/48/ES, členské štáty by nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré táto smernica neupravuje, ak táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia v oblasti, do ktorej patria tieto povinnosti (pozri analogicky rozsudok z 12. júla 2012, SC Volksbank România, C#602/10, EU:C:2012:443, body 63 a 64).

Ustanovenie článku 10 ods. 2 písm. u) Smernice 2008/48/ES sa nemá vykladať tak, že oprávňuje členské štáty, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 uvedenej smernice.

Na základe vyššie uvedeného sa má článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice 2008/48/ES vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

V prejudiciálnej otázke, či sa článok 23 Smernice 2008/48/ES má vykladať tak, že nebráni tomu aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade ak zmluva o úvere neobsahuje

všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 tejto Smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov(?). Súdny dvor EÚ rozhodol, že voľba režimu sankcií je ponechaná na zváženie členského štátu avšak ich tvrdosť musí byť primeraná závažnosti porušení, ktoré postihujú. Sankcia spočívajúca v strate nároku veriteľa na úroky a poplatky je primeraná v prípade, že zmluva o úvere neobsahuje najmä náležitosti ako je ročná percentuálna miera nákladov, počet a frekvenciu splátok, prípadne existenciu notárskych poplatkov a prípadne požadované záruky a poistenia, tak ako to upravuje článok 10 ods. 2 Smernice, teda tie náležitosti zmluvy o úvere, ktorých neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku.

Súdny dvor Európskej únie tak rozhodol, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (súčasný § 9 ods. 2 písm. k) z.č. 129/2010 Z.z.) je v rozpore so Smernicou 2008/48/ES, t.j. záväzným prameňom práva.

Tiež vylúčil oprávnenosť sankcie straty nároku na úroky a poplatky v prípade, že úverová zmluva neobsahuje rozdelenie úverovej splátky na jej jednotlivé zložky, t. j. na časť istiny, časť úrokov a časť poplatkov, podľa vnútroštátneho práva, keďže nejde o obligatórnu náležitosť úverovej zmluvy v zmysle Smernice 2008/48/ES a tak ani o takú náležitosť, ktorej absencia by bola spôsobilá spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku.

Z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-42/2015 možno vyvodiť záver, že iba porušenie povinnosti veriteľa podstatným spôsobom môže byť sankcionované zánikom nároku veriteľa na úroky a poplatky. Právny predchodca žalobkyne neporušil žiadne povinnosti, preto jej vznikol nárok aj na zaplatenie zmluvne dojednaných úrokov ako odplaty poskytnutého úveru.

Zároveň poukázala na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-565/2012 z 27.3.2014, podľa ktorého tvrdosť sankcií pre veriteľa musí byť primeraná závažnosti jeho porušení, ako i na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-348/2014 z 9.7.2015, podľa ktorého čl. 4 Smernice č. 87/102/EHS z 22.12.1986 (jedná sa o Smernicu, ktorá predchádzala Smernici 2008/48/ES) vyžaduje, aby dlžník pri uzavretí zmluvy o úvere poznal všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku. Z uvedeného vyplýva, že ak nebude v zmluve uvedená náležitosť, ktorá nemôže mať vplyv na schopnosť dlžníka posúdiť rozsah jeho záväzku, nebude spravidla a v zásade sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti primeraná.

Podporne odkázala na rozsudky Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/284/2017, sp. zn. 15Co/225/2017, jeho uznesenie sp. zn. 16Co/105/2017 a uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22.2.2018, ktorým je vyslovený právny názor súdom I. inštancie prekonaný.

Založenie bezúročnosti úveru na nerozložení úverovej splátky na jej jednotlivé zložky je ignoráciou a nerešpektovaním rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, čo má za následok porušenie čl. 2 bod 2 CSP. Podporne odkázala aj na závery aktuálneho Rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-331/2018.

K uvedeniu termínu konečnej splatnosti úveru uviedla, že splnenie vyššie uvedenej zákonnej požiadavky uvedením mesiac+rok ukončenia úverového vzťahu ako bolo v posudzovanom prípade „8/2019“ je dostatočne určité a zrozumiteľné, plne v súlade s platnými právnymi predpismi. Odkázala na vyhlášku MF SR č. 620/2007 Z.z., ktorou sa ustanovuje vzor formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere, konkrétne z jej prílohy v časti vysvetliviek 2C vyplýva: „Ak z predchádzajúcich údajov o počte a termínoch splátok ponúkaného spotrebiteľského úveru nie je zrejماً konečná splatnosť ponúkaného úveru, uvádza sa, do akého obdobia musí byť ponúkaný spotrebiteľský úver splatený. Uvádza sa buď konkrétny dátum, alebo dĺžka obdobia v dňoch, týždňoch, mesiacoch alebo rokoch, na ktoré je ponúkaný spotrebiteľský úver poskytovaný“. Splatnosť jednotlivých úverových splátok bola podľa čl. 6, bod 6.1., 6.2. a 6.3. zmluvných podmienok úverovej zmluvy stranami dohodnutá k 20. dňu v mesiaci. Termín splatnosti prvej mesačnej splátky 20.9.2014 je uvedený priamo v základných náležitostiach zmluvy v čl. s označením „predmet financovania pôžičky“. Konečná splatnosť úveru pri počte 60 mesačných splátok by tak za riadneho plnenia nastala dňa 20.8.2019.

Z predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je preukázané dojednanie termínov splatnosti úverových splátok a to v čl. 6, bod 6.1., 6.2. a 6.3. zmluvných podmienok úverovej zmluvy. Žalovaná ako spotrebiteľ mala možnosť bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy a termíny splatnosti všetkých splátok za účelom splnenia povinností vyplývajúcich jej z úverovej zmluvy. Termín konečnej splatnosti úveru uvedený ako 8/2019 bez akýchkoľvek pochybností aj právne nevzdelanému priemernému spotrebiteľovi poskytuje relevantnú informáciu o tom, že úver bude musieť splácať do augusta 2019. V spojení s dojednaním splatnosti splátok k 20. dňu v mesiaci je termín konečnej splatnosti úveru stanovený bez potreby použitia akýchkoľvek zložitých matematických operácií.

V prejudiciálnej otázke: Má sa článok 10 ods. 2 písm. h) smernice 2008/48 vykladať tak, že údaje vyžadované týmto ustanovením (konkrétne ‚frekvencia splátok‘),

- musí byť v zmluve individualizovaný na podmienky danej konkrétnej zmluvy [v princípe uvedením presných dátumov (deň, mesiac, rok) splatnosti jednotlivých splátok], alebo
- postačí, ak sú v zmluve obsiahnuté všeobecným odkazom na objektívne zistiteľné parametre, z ktorých je možné ich odvodiť (napríklad klauzulou ‚mesačné splátky sú splatné najneskôr do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca‘, prvá splátka je splatná do jedného mesiaca od podpisu zmluvy a každá ďalšia splátka je splatná vždy po jednom mesiaci od splatnosti predošlej splátky‘ alebo iným podobným spôsobom)?

Súdny dvor EÚ rozhodol, že cieľ vyššie uvedeného ustanovenia je splnený, ak podmienky úverovej zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok.

Za daných okolností sa má článok 10 ods. 2 písm. h) Smernice 2008/48/ES vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok.

Žalobkyňa uzavrela, že správnym procesným postupom by súd I. inštancie žalobe vyhovel v celom rozsahu.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadřila, odvolací návrh nepodala.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP), preskúmal rozsudok v napadnutej časti v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

5. V posudzovanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom názore, že úver v danom prípade je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov pre absenciu obligatórnych zákonom stanovených náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, neuvedením výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ), a termínu konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ).

Podľa § 9 ods. 2 písm. f/ a k/ ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený predmetnou zmluvou ako spotrebiteľskú zmluvu, keďže táto spĺňala definičné znaky takejto zmluvy. Žalovaná uzatvárala zmluvu ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobkyňa (resp. jej právna predchodkyňa) vystupovala v postavení dodávateľa, teda osoby, ktorá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej, prípadne inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka). Na uvedené nemá žiaden vplyv skutočnosť, že zmluva o úvere je zmluvným typom upraveným v Obchodnom zákonníku.

Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval Občiansky zákonník (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy) ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa. Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa.

Ustanovenie § 11 ods. 1 ZoSÚ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Výklad a aplikácia ustanovení ZoSÚ musí byť v súlade so zmyslom a účelom tohto zákona. Tým, že zákon nedodržiava iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy postihuje, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti. Východiskom

spotrebiteľskej ochrany je faktické nerovné postavenie vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a dostupnosť právnych služieb, ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený a pri uzatváraní zmluvy je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Tá predstavuje elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu, nie je však úplne absolútna a v rámci spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa (ktorý koná s dôverou v druhou stranu jej prezentovaný skutkový stav). Z uvedenej koncepcie spotrebiteľského práva vychádzal aj zákon ZoSÚ, ktorý stanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti, a to práve tie, ktoré sú uvedené v § 11 ods. 1 ZoSÚ zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankciou pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015).

Súd prvej inštancie rozhodol v zmysle záverov predchádzajúcej súdnej praxe, že predmetná obligatórna náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ predstavuje údaj dôležitý pre spotrebiteľa, keďže pomáha spoznať, ako konkrétne budú náklady spojené so spotrebiteľským úverom uhrádzané. ZoSÚ nad rámec smernice (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v znení korigenda k tejto smernici) požadoval rozčlenenie splátky. Z podnetu Krajského súdu v Prešove na zaujatie Stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k predmetnej spornej otázke je zrejmé, že ustálená rozhodovacia prax súdov požadujúca rozčlenenie splátky bola podporená rozhodnutiami vyšších súdnych autorít (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 128/2016, 7 Sžo 61/2015). Až uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 146/2017 došlo k vyjadreniu odlišného právneho názoru v danej otázke s argumentáciou, že dotknuté zákonné ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa a preto eurokonformným výkladom možno dospieť k záveru, že zákon členenie splátky nepožaduje.

V odôvodnení rozsudku vo veci C-331/18 TE proti Pohotovosť, s.r.o. z 5.9.2019 Súdny dvor EÚ konštatoval, že požiadavka konformného výkladu je obmedzená všeobecnými právnymi zásadami, najmä zásadou právnej istoty, v zmysle ktorej nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva contra legem. Hoci povinnosť konformného výkladu nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva contra legem, vnútroštátne súdy musia v prípade potreby zmeniť ustálenú vnútroštátnu judikatúru, ak vychádza z výkladu vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s cieľmi smernice.

So zreteľom na uvedené závery, právny názor, podľa ktorého poskytnutý spotrebiteľský úver v predmetnej veci treba považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie rozpisu splátky na istinu, úrok, poplatky v zmluve podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ v znení účinnom v čase jej uzavretia, už nebolo možné považovať za správny. Po vydaní rozsudku Súdneho dvora EÚ C-331/2018, TE proti Pohotovosť s.r.o. je dôvodné očakávať zosúladenie rozhodovacej činnosti najvyššej vnútroštátnej súdnej autority s týmto rozhodnutím (porov. uznesenie Krajského súdu v Trnave z 31.10.2019 sp. zn. 10Co/224/2018). Odvolacia námietka žalobkyne o dodržaní zákonnej náležitosti podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ bola preto dôvodná.

Pokiaľ ide o údaj - termín konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ), odvolací súd uvádza, že v zmluve o úvere termín konečnej splatnosti úveru bol uvedený ako „8/2019“ za súčasného určenia splatnosti prvej splátky dňa 20.9.2014, počtu splátok 60 a určenia, že splátky sú splatné k 20. dňu v mesiaci.

V dôsledku rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 z 9.11.2016 (Home Credit Slovakia a.s./Klára Bíróová) bol prijatý zákon č. 279/2017 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý v zmysle dôvodovej správy upravil obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v prípade absencie, ktorých sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať len náležitosti výslovne uvedené v čl. 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES, a to vzhľadom k tomu, že touto smernicou sa zabezpečuje úplná harmonizácia v oblasti spotrebiteľských úverov (v článku 22 ods. 1 smernice 2008/48/ES je uvedené,

že „členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice“).

Požiadavka ZoSÚ ohľadom náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere po vyššie uvedenej novelizácii (s účinnosťou od 1.5.2018), a to uvedenie doby trvania zmluvy (vypustením slov „a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“) je v súlade so smernicou (článok 10 ods. 2 písm. c/), ktorá stanovuje povinnosť zrozumiteľne a stručne uviesť dĺžku trvania zmluvy o úvere.

V prejednávanej veci pri eurokonformnom výklade je možné dospieť k záveru, že termín konečnej splatnosti, respektíve dobu trvania zmluvy o úvere (časový údaj ohraničujúci začiatok a koniec trvania zmluvy o úvere), predmetná zmluva zrozumiteľne a zreteľne obsahuje. Súd prvej inštancie preto nesprávne konštatoval, že uvedený údaj absentuje.

Odvolačný súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti veci samej a v časti trov konania (závislý výrok) zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, postupujúc v súlade s prejednacou zásadou civilného sporového konania, na základe vykonaného dokazovania vyhodnotiť dôkazy, posúdiť uplatnený nárok žalobkyne (v časti, ktorá zostala predmetom konania). Nemožno opomenúť okrem iného i skúmanie, či dodávateľ (veriteľ) s odbornou starostlivosťou posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 7 ods. 1, § 11 ods. 2 ZoSÚ). Pri vykonaní dokazovania bude súd prvej inštancie okrem prejednacej zásady a zásady kontradiktórnosti konania, aplikovať aj zásadu predvídateľnosti postupu súdu.

Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadriť skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol.

Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, príp. prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

Svoj právny záver zdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania musí dať odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07)

7. Podľa § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

V novom rozhodnutí (o veci v zostávajúcej časti) rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania.

8. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)